

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Burgera a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Jany Serbovej na neverejnom zasadnutí konanom dňa 22. februára 2012 prerokoval dovolanie, ktoré podal obvinený **ml. P. B.** prostredníctvom obhajcu JUDr. P. Z., advokáta v Prievidzi, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 27. apríla 2011, sp. zn. 3 To 29/2011, v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 3T 127/2010, a podľa § 377 a § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. jednomyseľne rozhodol a dňa 14. marca 2012 verejne vyhlásil

t a k t o :

Uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 27. apríla 2011, sp. zn. 3To 29/2011, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011,

bol porušený zákon

vo výroku o zamietnutí odvolania obvineného ml. P. B. a jeho otca S. B. v ustanovení § 319 Tr. por. v neprospech obvineného ml. P. B.

Napadnuté uznesenie **sa** v uvedenom výroku **z r u š u j e .**

Súčasne **sa z r u š u j ú** aj ďalšie rozhodnutia na zrušený výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Trenčíne **sa p r i k a z u j e**, aby vec v rozsahu zrušenia **znovu prerokoval a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 11. januára 2011, sp. zn. 3T 127/2010, bol obvinený ml. P. B. uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že

dňa 12. decembra 2008 okolo 23.55 hod. v P. pred barom D. počas bitky s poškodeným P. K. tohto pichol nezisteným predmetom do pravej strany tváre a brucha, čím mu spôsobil 6 cm dlhú reznú ranu na tvári, rezné rany na ušnici a bodnoreznú ranu na ľavej strane brucha o dĺžke 15 cm s poranením podbrušnice, ktoré si vyžiadali sťaženie obvyklého spôsobu života poškodeného v trvaní 5-6 týždňov, pričom poškodený bol z dochádzky do školy ospravedlnený od 13. decembra 2008 do 12. januára 2009.

Podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 3 Tr. zák., § 117 ods. 1 Tr. zák. uložil za to súd obvinenému ml. B. trest odňatia slobody vo výmere päť mesiacov, výkon ktorého mu podľa § 119 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložil na skúšobnú dobu osemnásť mesiacov.

Súčasne podľa § 285 písm. b/ Tr. por. oslobodil tohto obvineného spod obžaloby pre prečin podpory a propagácie skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Tr. zák.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 27. apríla 2011, sp. zn. 3 To 29/2011, podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obvineného ml. P. B., jeho otca S. B. podané proti odsudzujúcej časti rozsudku okresného súdu a rovnako zamietol odvolanie podané okresným prokurátorom proti oslobodzujúcemu výroku.

Dňa 8. septembra 2011 podal obvinený ml. P. B. prostredníctvom obhajcu JUDr. Z., advokáta v P. dovolanie proti uvedenému právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne. Konkrétne proti zamietnutiu odvolania podaného obvineným a jeho otcom S. B.. Podané dovolanie odôvodňuje ustanovením § 371 ods. 1 písm. c/ Tr por., t.j. že v predmetnej veci bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu. V čase spáchania skutku (ublíženia na zdraví) kladeného mu za vinu mal 15 rokov a 9 mesiacov. Napriek tomu, že vyšetrovateľ požiadal okresný súd o ustanovenie obhajcu až dňa 19. januára 2009, vykonal vyšetrovacie úkony vrátane výsluchu obvineného už v dňoch 13. a 14. decembra 2008, čo je v rozpore s ustanovením § 40 ods. 1 Tr. por.

Výsluch obvineného v tomto prípade nebolo možné, podľa názoru vysloveného v dovolaní, považovať za neodkladný úkon, a preto vykonanie vyšetrovacích úkonov v čase, keď obvinený nemal obhajcu napriek tomu, že ho musel mať (§ 37 ods. 1 písm. d/ Tr. por. – konanie proti mladistvému), je porušením práva obvineného na obhajobu.

Za nápravu tohto porušenia nepovažuje obvinený ml. B. jeho následný výsluch dňa 18. augusta 2009 v prítomnosti zákonne ustanoveného obhajcu. Preto, lebo nezákonne získané výpovede obvineného a poškodeného K. boli podkladom znaleckého posudku znalca MUDr. G., ktorý bol o vypracovanie posudku požiadaný už dňa 14. januára 2009 a v súlade s ustanovením § 145 ods. 1 Tr. por. sa oboznámil s týmito nezákonne získaným dôkazmi. Okrem toho prvostupňový súd v rámci hodnotenia dôkazov prihliadol tiež na vyšetrovateľom nezákonne získané svedecké výpovede K., M. a S..

Obvinený považuje za nezákonný aj postup vyšetrovateľa, ktorý ho pri výsluchu dňa 14. decembra 2008 zavádzal nepravdivým tvrdením, že miesto činu je snímané kamerovým systémom mestskej polície. Prehratie záznamu, na ktorom predmetný incident nie je zachytený, sa uskutočnilo v neprítomnosti obhajcu napriek jeho požiadavke vznesenej pri oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania.

Uvedené porušenia práv obhajoby malo podľa názoru obvineného za následok nezákonné zistenie skutkového stavu.

Z týchto dôvodov obvinený ml. P. B. navrhol, aby dovolací súd zrušil výrok o vine prvostupňového súdu týkajúci sa skutku z 12. decembra 2008, ktorým bol obvinený uznaný

za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. ako aj uznesenie Krajského súdu v Trenčíne o zamietnutí odvolania obvineného ml. P. B. a jeho otca S. B.. Po zrušení týchto rozhodnutí žiadal vec vrátiť odvolaciemu súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry v Prievidzi vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že nesúhlasí s tvrdením o zásadným spôsobom porušenom práve na obhajobu. Úkony vykonané v tejto veci do 20. marca 2009, t.j. do zvolenia obhajcu JUDr. O. mladistvým obvineným, boli následne zopakované. Pritom úkony vykonané do uvedeného termínu nepovažovali ani súdy za zákonné, použiteľné a prípustné, takže na ne neprihliadali pri vydaní rozhodnutia. Z uvedeného, podľa názoru prokurátorky, vyplýva, že pochybenia v súvislosti s obhajcom boli napravené už v priebehu vyšetrovania a úkony a dôkazy, ktoré boli vykonané v čase, keď existovali pochybenia ohľadne obhajcu, neboli použité pri vydaní meritórneho rozhodnutia.

Nie je možné konštatovať, že bolo porušené právo na obhajobu, a preto prokurátorka navrhla odmietnuť dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), za splnenia podmienok uvedených v § 373 Tr. por., v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011). Súčasne zistil, že dôvod dovolania podaného v prospech obvineného, spočívajúci v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 je zjavne preukázaný a vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por., a preto rozhodol o dovolaní na neverejnom zasadnutí v intenciách § 382a Tr. por.

Na úvod konštatovanej dôvodnosti dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať na nedôsledný postup odvolacieho súdu pri preskúmaní odvolaní obvineného a jeho otca napadnutej odsudzujúcej časti prvostupňového rozhodnutia. V opačnom prípade by odvolací súd v odôvodnení zamietavého uznesenia neuviedol, že (v trestnom konaní) „nedošlo k porušeniu práv na obhajobu u mladistvého

obžalovaného tak, ako to prezentovala obhajoba, i keď je možno konštatovať, že ustanovenie obhajcov bolo zbytočne komplikované“.

Z pohľadu dovolacieho súdu nešlo „o zbytočnú komplikovanosť“ ale o nezákonnosť v rovine nerešpektovania práv obvineného pri vykonávaní dôkazov tiahnucu sa od prípravného konania.

V zmysle § 336 Tr. por. mladistvý musí mať obhajcu po vznesení obvinenia, pričom podľa § 40 ods. 1 Tr. por. ak si obvinený v určenej lehote obhajcu nezvolí, ustanoví mu ho v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie. K ustanoveniu obhajcu (Dr. P.) zákonom predpokladaným spôsobom došlo až dňa 19. januára 2009 (obhajca ho obdržal 29. januára 2009), pričom dôkazy vrátane jedinej priznávajúcej výpovede obvineného ml. P. B. vykonané v dňoch 13. a 14. decembra 2008 boli podkladom pre znalecký posudok MUDr. G. ako aj pre rozhodnutie v odsudzujúcej časti tak prvostupňového ako aj odvolacieho súdu (pozri posledný odsek strany 3 uznesenia krajského súdu).

Prítomnosť obhajcu na výsluchu obvineného ml. B. dňa 14. decembra 2008, ktorý ale nebol ustanovený zákonným spôsobom, nie je akceptovateľnou realizáciou práva na obhajobu. Nemôže byť napravené ani následne opakovaným výsluchom za splnenia zákonných podmienok, ak nezákonne získané dôkazy zostávajú súčasťou spisu a dokonca sú predmetom hodnotenia, či už orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu.

Prinajmenšom pochybnosti o dodržaní zákonného postupu pri výsluchu obvineného ml. B. vyvoláva aj kapiózná „zmienka“ vyšetrovateľa o snímaní miesta činu kamerovým systémom. Uvedený vyšetrovateľ odôvodnil svoj postup tým, „že u obvineného chcel odstrániť pohnútku uvádzať nepravdu o vyšetrovanej udalosti, ktorej sa on mal dopustiť“. Odvolací súd sa touto otázkou zaoberal veľmi povrchno, čo je zrejmé z odôvodnenia jeho uznesenia, konkrétne v závere prvého odseku na tretej strane.

Takýto postup odvolacieho súdu (ale aj prvostupňového súdu a orgánov činných v trestnom konaní) opomína, že rešpektovanie zákonnosti pri vykonávaní dôkazov nie je abstraktnou a formalistickou požiadavkou, ale má základný význam pre spravodlivosť trestného procesu. Žiadny súd nemôže bez toho, aby nepoškodil riadny výkon spravodlivosti brať do úvahy dôkaz získaný nezákonným spôsobom.

I keby čo len jeden nezákonný dôkaz (nezákonne získaný alebo nezákonne vykonaný) bol súčasťou hodnotenia rozhodujúceho pre výrok rozhodnutia, je toto rozhodnutie nezákonné.

Z týchto dôvodov rozhodol dovolací súd tak, ako je to vo výroku tohto rozsudku uvedené. Úlohou odvolacieho Krajského súdu v Trenčíne bude opätovne preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť výrokov prvostupňového rozhodnutia napadnutého odvolaním obvineného ml. P. B. a jeho otca S. B..

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 14. marca 2012

JUDr. Igor B u r g e r , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová